

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/436/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614206070
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2614206070.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: V. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/XX, J., zastúpený JUDr. Jánom Garajom, advokátom, Hlavná 137, Prešov, proti odporcovi: Trnavský samosprávny kraj, so sídlom Starohájska 10, Trnava, IČO: 37 836 901, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 27. februára 2015, č.k. 24C/121/2014-50, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa rozhodol, že nárok navrhovateľa, že mu patrí právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu odporcom, a to parcely KN - C 2295/6 - zastavané plochy a nádvoria o celkovej výmere 358 m², zapísané na LV č. XXXX, kat. územie I., okres Senica, obec I. zo strany odporcu, je daný.

Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa právne odôvodnil použitím ust. § 2 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, ako aj § 128 ods. 2, § 151n a nasl. a § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že vlastníkovi pozemku náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva patrí, a to do času, kým sa mu neposkytne náhradný pozemok alebo kým sa neskončí konanie o pozemkových úpravách. Odporca ako verejnoprávny subjekt je povinný navrhovateľovi vydať bezdôvodné obohatenie, pretože sa ako vlastník cesty II/500 obohacuje na úkor navrhovateľa ako vlastníka pozemku, na ktorom cestné teleso leží bez ohľadu na to, že tento pozemok odporca užíva na základe zákona č. 66/2009 Z.z. Námietka odporcu, že navrhovateľ nadobudol vlastnícke právo k pozemku s tým, že cesta na nej už bola vystavaná, môže mať vplyv iba na výšku bezdôvodného obohatenia. Vo vzťahu k základu nároku táto argumentácia nemá právnu relevanciu. Odporca ako vlastník stavby môže byť obohatený o čiastku, ktorú by navrhovateľ ako vlastník pozemku dosiahol za prenájom pozemku zastavaného stavbou. Táto čiastka doposiaľ nebola určená ani dohodnutá, je však nepochybné, že nárok navrhovateľa na primeranú náhradu, resp. vydanie bezdôvodného obohatenia daný je, aj keď samotná výška nároku môže byť nulová (rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 14.11.2013, sp. zn. 20Co/32/2013). V prejednávanom prípade sa navrhovateľ domáhal priznania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, inak povedané nároku na náhradu za zriadenie vecného bremena a uloženia povinnosti odporcovi na vydanie bezdôvodného obohatenia a súčasne žiadal, aby súd medzitémnym rozsudkom určil, že mu toto právo patrí. Odporca, ako už bolo povedané, je povinný bezdôvodné obohatenie vydať. Aj keď navrhovateľ zatiaľ neoznačil konkrétnu sumu na vydanie bezdôvodného obohatenia, tento nedostatok nepredstavoval prekážku v konaní, lebo súd mienil vo veci rozhodnúť najprv medzitémnym rozsudkom. Medzi účastníkmi konania bol sporný už aj základ nároku, teda otázka, či vzhľadom na zákon č. 66/2009 Z.z. navrhovateľ vôbec má právo na náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva zriadením vecného bremena podľa tohto právneho predpisu a teda nárok na vydanie

bezdôvodného obohatenia. Rozsah náhrady bude závisieť od rozsiahlejšieho dokazovania a preto súd rozhodol najprv o základe sporu. Na základe vyššie uvedeného súd vo veci rozhodol medzitýmny rozsudkom tak, že nárok navrhovateľa je daný. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že navrhovateľ je výlučným vlastníkom pozemku. Na predmetnom pozemku vzniklo v súlade s ust. § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. v deň jeho účinnosti 01.07.2009 zákonné vecné bremeno vo verejnom záujme, lebo odporca nemal k pozemkom pod cestami dohodnuté iné právo. Súd ďalej dospel k záveru, že odporca je povinný vydať bezdôvodné obohatenie za užívanie pozemkov a v súlade s § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka a Ústavou SR má navrhovateľ nárok na náhradu za takéto obmedzenie svojho vlastníckeho práva. Medzitýmny rozsudkom nebolo rozhodnuté o celej prejednávanej veci, ale iba o jej základe. Keďže pre rozhodnutie o základe nároku je rozhodujúce právne posúdenie opodstatnenosti nároku, súd z dôvodu hospodárnosti konania neodstraňoval vady podania a od navrhovateľa nepožadoval určenie výšky žalovanej náhrady, napr. objednaním si znaleckého posudku. Keďže predmetným rozsudkom nedošlo k rozhodnutiu o celom nároku, súd o náhrade trov konania nerozhodoval. O trovách konania bude rozhodnuté až v rozhodnutí o celej prejednávanej veci.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodný a nepodložený. Odvolanie odôvodnil tým, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nestotožnil sa s právnym posúdením veci zo strany prvostupňového súdu a trval na tom, že právnym titulom užívania pozemku vo vlastníctve navrhovateľa zo strany odporcu ako vlastníka cesty postavenej na pozemku navrhovateľa, je zákonné vecné bremeno, a to od účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, t.j. od 01.07.2009, a preto podľa jeho názoru nie je podklad na to, aby súd priznal navrhovateľovi právo z titulu bezdôvodného obohatenia za užívanie predmetného pozemku bez právneho dôvodu za obdobie od 29.06.2012 do 28.06.2014, nakoľko v danom období bolo užívanie predmetného pozemku aprobované existujúcim zákonným vecným bremenom. Na podporu svojho tvrdenia poukázal tiež na rozhodovacie činnosti iných všeobecných súdov a právoplatné rozhodnutia prvostupňových, ako aj odvolacích súdov v porovnateľných veciach. Navyše podľa jeho názoru prvostupňový súd svoje závery náležite neodôvodnil, respektíve na viacerých miestach je odôvodnenie zmätočné, nakoľko súd stotožňuje vecné bremeno a bezdôvodné obohatenie, pričom vecné bremeno a bezdôvodné obohatenie sú dva rozdielne právne inštitúty a ich vzájomné stotožňovanie, prípadne zamieňanie zo strany súdu nie je ničím odôvodnené. Poukázal na to, že žalobný návrh navrhovateľa sa opierať nie o náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva alebo náhradu za vecné bremeno, ale o vydanie bezdôvodného obohatenia. Bol toho názoru, že medzitýmny rozsudok, ktorým súd nárok navrhovateľa, že mu patrí právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu odporcom, nie je v súlade s uznesením Najvyššieho súdu SR z 28.05.2012, sp. zn. 7 Cdo 117/2011. Vzhľadom na uvedené uznesenie bol odporca toho názoru, že navrhovateľ nielenže nepreukázal vznik záväzkového vzťahu z bezdôvodného obohatenia a protiprávnosť konania odporcu, ale nepreukázal ani ostatné požadované náležitosti.

K odvolaniu odporcu sa písomne prostredníctvom právneho zástupcu vyjadril navrhovateľ, ktorý navrhol napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť. V plnej miere sa stotožnil s napadnutým rozsudkom prvostupňového súdu. Uviedol, že nárok ním uplatňovaný sa týka náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva, pričom zákon č. 66/2009 Z.z. explicitne túto skutočnosť neupravuje a niet žiadnej zákonnej prekážky na to, aby sa vlastníkovi pozemku zastaveného pozemnou komunikáciou priznala primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút bezdôvodného obohatenia.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 24C/121/2014 je určenie, že navrhovateľovi patrí právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu odporcom, pričom navrhovateľ navrhol najskôr vo veci rozhodnúť medzitýmny

rozsudkom a o rozsahu nároku navrhol rozhodnúť z dôvodu hospodárnosti konania a vzhľadom na znalecké dokazovanie konečným rozsudkom po právoplatnosti medzitýmneho rozsudku.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým prvostupňový súd rozhodol, že nárok navrhovateľa, že mu patrí právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu odporcom, a to parcely KN - C 2295/6 - zastavané plochy a nádvoria o celkovej výmere 358 m², zapísané na LV č. XXXX, kat. územie I., okres Senica, obec I. zo strany odporcu, je daný.

Odvolateľ odvolanie odôvodnil tým, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Uvedený odvolací dôvod je daný, ak súd prvého stupňa posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, no vec nesprávne právne posúdil.

Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že navrhovateľ je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, a to parcely KN - C 2295/6 - zastavané plochy a nádvoria o celkovej výmere 358 m², zapísané na LV č. XXXX, kat. územie I., okres Senica, obec I.. Predmetnú nehnuteľnosť nadobudol navrhovateľ do vlastníctva na základe kúpnej zmluvy. Predmetný pozemok je zastavaný cestným telesom cesty II/500, pričom navrhovateľ ako vlastník nemôže svoje vlastníctvo užívať primeraným spôsobom, nakoľko je zastavaný stavbami a vlastníkom, ako aj užívateľom týchto stavieb je odporca. Navrhovateľ nesúhlasí s tým, aby na nehnuteľnosti v jeho vlastníctve boli akékoľvek cudzie stavby a už od roku 2010 vyzýval odporcu na majetkovoprávne usporiadanie pozemkov, kedy mu bola ponúknutá možnosť majetkovo vysporiadať jeho pozemky len formou pozemkových úprav. Navrhovateľ však žiada vysporiadanie finančným odškodnením. Uvedené skutkové zistenia neboli medzi účastníkmi konania sporné. Rozdielny právny názor však mali účastníci v otázke nároku navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia. Zatiaľ čo navrhovateľ svoj nárok odvodzoval v prvom rade z Ústavy SR čl. 20 ods. 4 a § 451 Občianskeho zákonníka, odporca bol toho názoru, že pozemok užíva v súlade so zákonom č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Navrhovateľ v konaní uplatňuje nárok za užívanie pozemku za obdobie od 29.06.2012 do 28.06.2014.

Predmetom konania je náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku zriadeného zákonom č. 66/2009 Z.z., pričom v prejednávanej veci nebolo navrhovateľom spochybňované právo odporcu užívať predmetný pozemok na základe práva vecného bremena zriadeného zákonom č. 66/2009 Z.z., a to až do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území (§ 4 ods. 2 cit. zákona). V predmetnej veci však bolo potrebné posúdiť, či sa obmedzenie vlastníckeho práva navrhovateľa za takéto obdobie patrí náhrada.

Podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje. Podľa ods. 4 vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa § 123 Občianskeho zákonníka, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

Podľa § 124 Občianskeho zákonníka, všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana.

Podľa § 128 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vlastník je povinný strpieť, aby v stave núdze alebo v naliehavom verejnom záujme bola na nevyhnutnú dobu v nevyhnutnej miere a za náhradu použitá jeho vec, ak účel nemožno dosiahnuť inak. Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, vo verejnom záujme možno vec

vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu.

Podľa § 151n ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať.

Podľa § 151o ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona.

Podľa § 151p ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, vecné bremená zanikajú rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príľahlej plochy, ktorá svojim umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou.

Podľa § 2 ods. 1 cit. zákona, obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom, môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytuje vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce. Podľa ods. 2, ak sa neuplatní postup podľa ods. 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu. Podľa ods. 3, ak bol v katastrálnom území do účinnosti tohto zákona schválený projekt pozemkových úprav, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná formou jednoduchých pozemkových úprav.

Podľa § 3 ods. 1 cit. zákona, konanie o nariadení pozemkových úprav z dôvodu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou podľa tohto zákona sa začína na žiadosť vlastníka stavby. Pri usporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom podľa tohto zákona sa prihliada na potreby vlastníka stavby. Podľa ods. 3, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbou sa vykoná formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode pozemkových úprav v tom istom katastrálnom území, a ak územie tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce, v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavením, alebo formou finančnej náhrady, ak a) v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady, b) ide o pozemok pod stavbou vo výmere do 400 m², c) o to požiada vlastník pozemku. Podľa ods. 4, pri poskytovaní náhradných pozemkov správca prihliada na potreby poskytnutia náhrad podľa osobitného predpisu.

Napokon podľa § 4 ods. 1 cit. zákona, ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Podľa ods. 2, vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

Podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenia sa zaručuje. Podľa ods. 4, vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné len vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za náhradu.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že zákon č. 66/2009 Z.z. je zákonom, ktorý predpokladá ust. § 151o ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka - zriadenie vecného bremena zákonom. Vzhľadom na to, že je predpisom, ktorým sa upravujú vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obcí a vyšších územných celkov nadobudnutých podľa osobitných predpisov, pričom problém náhrady za nútené obmedzenie vlastníckych a vlastníkov pozemkov pod stavbami priamo nerieši, avšak v ust. § 4 odkazuje na úpravu v ustanoveniach § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka, pri riešení otázky náhrady za obmedzenie vlastníckych práv, je potrebné z týchto ustanovení vychádzať. Nie je totiž možné opomenúť, že zákon č. 66/2009 Z.z. poskytnutie náhrady vlastníkovi pozemku pod stavbou v podobe náhradného pozemku podmienil ochotou vlastníka stavby na uzavretie zámennej zmluvy, a tiež ďalšou podmienkou, ktorou je existencia pozemku vo vlastníctve vlastníka stavby, súčasťou na zámenu. Až neuplatnenie uvedeného postupu je dôvodom usporiadania pomerov k pozemku pod stavbou v rámci konania o nariadenie pozemkových úprav, pričom osobou oprávnenou požiadať o nariadenie pozemkových úprav je len vlastník stavby, kedy sa má prihliadnuť na jeho potreby, pričom aj v rámci nariadených pozemkových úprav sa usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou vykoná buď formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode úprav, alebo formou finančnej náhrady, avšak len za kumulatívneho splnenia troch podmienok, ktorými sú: a) v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady, b) ide o pozemok pod stavbou v maximálnej zákonom ustanovenej alebo nižšej výmere a c) o usporiadanie formou finančnej náhrady požiada vlastník pozemku.

Ak potom zákon č. 66/2009 Z.z. nedáva vlastníkovi pozemku žiadnu možnosť domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom zaťaženým zákonným vecným bremenom a ponecháva ich usporiadanie výlučne na dobrej vôli užívateľovi pozemku, záver o neexistencii práva vlastníka pozemku na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva na dobu vopred neurčiteľnú, nemôže byť v súlade nielen s citovanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, Listinou základných práv a slobôd, ale ani s Ústavou SR.

Z vyššie citovaného vyplýva zjavný nesúlad výkladu zákona č. 66/2009 Z.z., nasvedčujúci možnosti obmedzenia vlastníckeho práva aj bez náhrady s ústavou a popri tom je so závermi vyplývajúcimi z rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR, podľa ktorých, keď právnu normu možno vysvetľovať dvomi spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 Ústavy SR a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy, ale všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou.

Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že nadobudnutím účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. síce skoršie takýmto zákonom regulované a predtým neupravené vzťahy užívania pozemkov pod stavbami vlastníkmi stavieb získali potrebný právny rámec a nároky vlastníkov pozemkov pod stavbami tak prestali byť vzťahmi posudzovateľnými podľa zákonných ustanovení o bezdôvodnom obohatení, to však nemohlo vlastníkov pozemkov obmedzených uzákonením vecných bremien zbaviť práva i v takomto čase požadovať náhradu za pretrvávajúce (a zákonodarcom zlegalizované) obmedzenie. Celkom nepochybne však nejde o nárok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia na základe užívania pozemku bez právneho dôvodu, ale ide o nárok na náhradu za užívanie pozemku titulom vecného bremena zriadeného zákonom.

Z obsahu spisového materiálu a najmä návrhu na začatie konania vyplynulo, že navrhovateľ sa proti odporcovi domáha určenia, že navrhovateľovi patrí právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností bez právneho dôvodu odporcom.

Z dispozičného princípu vyplýva, že navrhovateľ v návrhu na začatie konania vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu petitom vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú. Napriek tomu, že znenie zákona to neuvádza, bude nepochybné, že zásada viazanosti súdu petitom bude vyžadovať i to, aby súd neprisúdil iné plnenie, než ktorého sa účastník domáhal. Súd musí rešpektovať predmet konania, vymedzený žalobným návrhom, čo znamená, že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než aký bol predmet konania vymedzený v žalobnom návrhu. Naopak však nie je porušením zásady viazanosti súdu petitom, ak súd inak právne kvalifikuje skutok, ktorý bol predmetom konania. Právna kvalifikácia je vždy vecou súdu v zmysle zásady iura novit curia, preto ani

právna kvalifikácia nie je obligatórnou náležitosťou žaloby (§ 79 O.s.p.) /rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27.07.2011, sp. zn. 4 M Cdo 15/2010/.

Odvolačný súd dospel k záveru, že navrhovateľ má voči odporcovi nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva titulom obmedzenia vlastníckeho práva vecným bremenom zriadeným na základe zákona a nie titulom bezdôvodného obohatenia vzniknutého za užívanie nehnuteľnosti odporcom bez právneho dôvodu, pričom svoj záver odvolací súd opiera o rozhodnutia tak krajských súdov, ako aj Najvyššieho súdu SR (rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 04.12.2013, sp. zn. 10Co/134/2012, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/79/2012 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.04.2015, sp. zn. 4 M Cdo 2/2014).

S prihliadnutím na uvedené rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď tento posúdil nárok navrhovateľa ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, ktorý záver je nesprávny.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a vec podľa ods. 2 vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Po vrátení veci dá súd možnosť navrhovateľovi zmeniť a upraviť návrh na začatie konania v zmysle záverov obsiahnutých v rozhodnutí odvolacieho súdu a v prípade takejto zmeny opätovne o návrhu navrhovateľa rozhodnúť, pričom v prípade, že ak k úprave petitu zo strany navrhovateľa nedôjde, bude dôvodné návrh navrhovateľa zamietnuť ako nedôvodný.

Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.